

Odbor za razvoj

2022/2046(INI)

19.10.2022

MIŠLJENJE

Odbora za razvoj

upućeno Odboru za proračune

o jačanju višegodišnjeg finansijskog okvira 2021. – 2027.: otporan proračun
EU-a prilagođen novim izazovima
(2022/2046(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Charles Goerens

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za proračune, da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. žali zbog toga što u višegodišnjem finansijskom okviru (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. nedostaje dovoljno sredstava za naslov 6. te su stoga raspoložive razlike do gornje granice vrlo ograničene i smanjuju se od prve godine, uključujući rano iscrpljivanje pričuve i njezinu upotrebu čak i kada nadilazi odgovaranje na nove izazove i prioritete, te žali zbog potrebe da se jedinstveni instrument za razliku do gornje granice koristi i za pokrivanje obveza u okviru naslova 6.; izražava duboku zabrinutost da je VFO već doveden do svojih krajnjih granica i da se njime ne mogu na održiv način nastaviti rješavati višestruke unutarnje i vanjske krize;
2. naglašava ulogu EU-a kao ključnoga globalnog aktera, posebno u pogledu razvojne politike i humanitarne pomoći, u kojima pruža stabilnost i kolektivno je najveći donator na svijetu; naglašava da se ta uloga može ispuniti samo odgovarajućim finansijskim sredstvima, koja se, u svjetlu pomicanja geopolitičkog okružja, moraju povećati kako bi se EU-u omogućilo da bude pouzdan razvojni partner i kako bi se spriječio daljnji utjecaj drugih geopolitičkih aktera u mnogim zemljama u razvoju; ističe da ruska invazija na Ukrajinu ima globalne posljedice i stvara dosad nezabilježene potrebe za vanjskim djelovanjem EU-a u susjednim zemljama i diljem svijeta; naglašava da su te posljedice pogoršale postojeće gospodarske slabosti u zemljama u razvoju i prouzročile, među ostalim, prehrambene, energetske i gospodarske krize, koje, zajedno s pogoršanjem sigurnosne situacije, učinkom klimatskih promjena i gospodarskom recesijom koja je posljedica pandemije bolesti COVID-19, iscrpljuju resurse u partnerskim zemljama i potkopavaju napredak u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja diljem svijeta;
3. poziva Komisiju da provede temeljito preispitivanje funkcioniranja aktualnog VFO-a i da što prije, a najkasnije u prvom tromjesečju 2023., podnese zakonodavni prijedlog za sveobuhvatnu i ambicioznu reviziju VFO-a kojom se znatno povećavaju sredstva za naslov 6. kako bi se riješili trenutačni izazovi vanjskog djelovanja EU-a, za koje zajednički odgovor EU-a ima dodanu vrijednost; potiče države članice da pristanu na znatno povećanje gornjih granica u okviru naslova 6., pa i za pomoć i obnovu u Ukrajini; poziva Komisiju da uspostavi učinkovit mehanizam odgovora na krizu radi rješavanja novih izazova bez ugrožavanja prioriteta koji su utvrđeni postupkom suodlučivanja u relevantnim programima, posebno u pogledu potpore u području klime i razvoja;
4. poziva Komisiju i države članice da u reviziju VFO-a uključe regionalne vlade i organizacije civilnog društva na najvišoj razini kako bi se zajamčilo da EU dobiva različite doprinose od svih relevantnih dionika;
5. traži da EU u kontekstu globalnog porasta ekstremističkog diskursa koji ugrožava poštovanje ljudskih prava, a posebno prava žena, osigura odgovarajuću potporu za daljnje jačanje rodno osviještene politike u svim svojim programima vanjskog djelovanja te da poveća financiranje organizacija civilnog društva kako bi se poduprli

programi usmjereni na promicanje potpunog ostvarivanja ljudskih prava žena i djevojčica, među ostalim zaštitom njihova seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava, kao i promicanjem rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena, djevojčica, pripadnika zajednice LGBTIQ+, boraca za ljudska prava, manjina i drugih marginaliziranih skupina stanovništva;

6. poziva Komisiju i države članice da u suradnji sa svojim međunarodnim partnerima i relevantnim međunarodnim institucijama hitno evaluiraju sve raspoložive načine da se zemlje uvoznice sprječi u neispunjavanju obveza plaćanja, uključujući izravno financiranje i restrukturiranje duga; naglašava da je važno dati prednost financiranju koje se temelji na bespovratnim sredstvima kao standardnoj opciji, posebno za najmanje razvijene zemlje;
7. ističe da je za postizanje Programa održivog razvoja do 2030. preostalo samo sedam godina i žali zbog činjenice da se, prema izvješću o ciljevima održivog razvoja za 2022.¹, globalni projekat u indeksu ciljeva održivog razvoja blago smanjio drugu godinu zaredom; naglašava da je potrebno hitno postići ciljeve održivog razvoja, posebno cilj br. 1 („Iskorjenjivanje siromaštva“) i cilj br. 10 („Smanjenje nejednakosti“), s obzirom na njihovu stratešku važnost za postizanje drugih ciljeva; ističe da se nejednakosti između zemalja i ljudi dramatično povećavaju, zbog čega je još važnije pravedno i održivo preobraziti gospodarstva i infrastrukture; s dubokom zabrinutošću primjećuje procijenjeni godišnji manjak finansijskih sredstava za ciljeve održivog razvoja od 3,7 bilijuna USD; ponavlja da bi EU trebao imati ključnu ulogu u provedbi ciljeva održivog razvoja i podupirati partnerske zemlje u njihovim naporima; ustraje u tome da revizija VFO-a treba doprinijeti širem planu za financiranje ciljeva održivog razvoja i uključivati jasno definirane, mjerljive pokazatelje koji omogućuju praćenje potrošnje povezane s ciljevima održivog razvoja u okviru proračuna EU-a; ponovno potvrđuje da se povećane finansijske potrebe za postizanje ciljeva održivog razvoja ne mogu pokriti samo financiranjem iz VFO-a i država članica;
8. napominje da je globalni manjak finansijskih sredstava za humanitarnu pomoć najveći ikad te je 21. lipnja 2022. dosegnuo 36,9 milijardi USD i nastavio rasti, dok nepredvidivost i učinci katastrofa izazvanih klimatskim promjenama i ljudskim djelovanjem stalno rastu; ističe da su brojna dodatna povećanja godišnjeg proračuna EU-a za humanitarnu pomoć posljednjih godina pokazala da prvotno dodijeljena sredstva nikad nisu bila dovoljna za pokrivanje humanitarnih potreba za cijelu godinu; naglašava da instrument humanitarne pomoći mora dobiti znatno više finansijskih sredstava u revidiranom VFO-u kako bi bio u skladu s ambicijama EU-a da bude vodeći humanitarni donator, da ima vidljiviju ulogu i da potiče druge donatore da povećaju svoj finansijski doprinos humanitarnoj pomoći; podsjeća da pružanje humanitarne pomoći kao odgovor na jednu krizu ne bi trebalo biti nauštrb financiranja drugih humanitarnih operacija niti bi se sredstva za humanitarnu pomoć trebala preusmjeriti u druge proračunske linije tijekom godišnjeg proračunskog postupka, osim ako su se potrebe smanjile;
9. hitno poziva na dosljedniju primjenu pristupa povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira te na ulaganja u smanjenje rizika od katastrofa kako bi se riješio sve veći broj

¹ <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2022.pdf>

dugotrajnih kriza i spriječili kratkoročni, srednjoročni i dugoročni šokovi i krize;

10. prima na znanje činjenicu da se oskudna sredstva VFO-a trebaju koristiti učinkovitije i da postoji potreba za boljim uključivanjem lokalnih organizacija s velikim iskustvom u području humanitarne pomoći, obrazovanja i zdravstvene skrbi;
11. ističe potrebu da mehanizmi fleksibilnosti imaju dostatna finansijska sredstva za odgovor na krize, bez ometanja napora da se postigne transparentnost i demokratska odgovornost; zabrinut je zbog neujednačene mobilizacije pričuve za solidarnost i pomoći u nuždi (SEAR); napominje da se nerazmjeran iznos sredstava SEAR-a upotrebljava za unutarnje potrebe; traži ukupno povećanje sredstava dodijeljenih SEAR-u; poziva na veću predvidljivost u zadovoljavanju unutarnjih i vanjskih hitnih potreba odvajanjem SEAR-a u pričuvu solidarnosti za potrebe unutar EU-a i pričuvu za pomoći u nuždi za vanjsko djelovanje ili namjenskim izdvajanjem udjela namijenjenog vanjskim krizama za cijelu godinu; ustraje u tome da bi se sredstva dostupna u okviru SEAR-a trebala dodjeljivati strogo onoliko koliko i onda kada su potrebna;
12. traži da se revizijom VFO-a pruže dodatna sredstva za instrument za humanitarnu pomoći, kao i za Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) – Globalna Europa, posebno kako bi se ojačale proračunske linije koje su u posljednje vrijeme najtraženije, uključujući one koje se upotrebljavaju za borbu protiv katastrofa povezanih s klimom koje utječu na zemlje u razvoju te za predviđanje i sprečavanje sličnih situacija u budućnosti, kao i za one koje se upotrebljavaju za ispunjavanje dodatnih potreba prouzročenih ruskim ratom protiv Ukrajine, osobito za rješavanje trenutačne nesigurnosti opskrbe hranom i financiranje međusektorskih napora za povećanje kapaciteta za diversificiranu lokalnu i regionalnu proizvodnju hrane, bez preusmjeravanja novca iz drugih geografskih regija i tematskih linija;
13. napominje da će sveobuhvatna i ambiciozna revizija VFO-a možda morati biti popraćena potrebnim prilagodbama Uredbe o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa² kako bi se povećala fleksibilnost, učinkovitost, jasnoća i transparentnost programskih ciklusa, odluka o financiranju i provedbe, ojačala suradnja s civilnim društvom i lokalnim akterima te odrazilo promijenjeno međunarodno okruženje;
14. potiče Komisiju da razjasni razvojne ciljeve strategije Global Gateway, koja se oslanja na finansijske instrumente VFO-a, uključujući Uredbu o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, i proračun EU-a; traži potrebne zakonodavne izmjene Uredbe o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa i reviziju VFO-a kako bi se uzela u obzir evaluacija rezultata i razvojnog učinka provedbe strategije Global Gateway i povezanih zajamčenih ulaganja u okviru Europskog fonda za održivi razvoj plus i uz potporu Jamstva za vanjsko djelovanje; ističe da bi se evaluacija upotrebe i funkcioniranja Jamstva za vanjsko djelovanje trebala podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću te da bi trebala biti popraćena mišljenjem Revizorskog suda i da bi izvješće o evaluaciji i

² Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.).

mišljenje Revizorskog suda trebali biti javno dostupni;

15. traži povećanje odobrenih sredstava za zaštitu bioraznolikosti u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa s obzirom na činjenicu da bi čak i postizanje ciljeva VFO-a u pogledu biološke raznolikosti za 2026. i 2027. i dalje bilo nedovoljno za ostvarenje potrebnog učinka; naglašava da bi se u tu svrhu mogli upotrijebiti novi ulagački instrumenti za potporu mobilizaciji resursa (na primjer, porezi, naknade i pristojbe koji se odnose na biološku raznolikost); traži povećanje ulaganja radi boljeg praćenja, reforme i postupnog ukidanja subvencija štetnih za biološku raznolikost i njihovo usmjeravanje na aktivnosti koje pogoduju biološkoj raznolikosti, u skladu s Programom održivog razvoja do 2030.; podsjeća da su biološka raznolikost i s njom povezane usluge – opršivanje, regulacija nametnika putem grabežljivaca, stvaranje tla, ponor ugljika i povećana otpornost poljoprivrednih ekosustava na eroziju, suše i poplave – ključni za osiguravanje održive proizvodnje hrane;
16. poziva Komisiju i države članice da ocijene projekte i prioritete koji se financiraju u okviru cilja od 10 % migracija u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju iz perspektive ciljeva održivog razvoja, načela učinkovitosti pomoći i ciljeva Globalnog kompakta o sigurnim, uređenim i regularnim migracijama i Globalnog kompakta o izbjeglicama kako bi se osiguralo da, u vrijeme kada je globalni broj prisilno raseljenih osoba unutar i preko granica najveći od Drugog svjetskog rata, EU reagira ispunjavanjem svojih međunarodnih obveza putem solidarnosti i trajnih rješenja te olakšavanjem pristupa zaštiti onima kojima je potrebna i zakonitim putovima za osobe u pokretu, umjesto da ometa mobilnost i smanjuje globalnu solidarnost;
17. podsjeća da je člankom 4. stavkom 2. Uredbe o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa predviđeno stvaranje geografskih programa kontinentalnog ili transregionalnog područja primjene, uključujući namjenski program za Organizaciju afričkih, karipskih i pacifičkih država (OAKPD); smatra da će taj program dopuniti programe EU-a na regionalnoj i nacionalnoj razini u tim dijelovima svijeta i da bi trebao biti osmišljen tako da se OAKPD-u pruži podrška na način kojim se obuhvaća parlamentarna dimenzija partnerstva EU-OAKPD, i to u pogledu ljudskih resursa posvećenih posebno zajedničkim parlamentarnim i regionalnim skupštinama uspostavljenima u okviru Sporazuma iz Cotonoua i budućem Sporazumu o partnerstvu;
18. traži osiguravanje odgovarajućeg financiranja za geografske i tematske programe Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, posebno za tematske programe „Globalni izazovi”, kako bi se zemljama u razvoju pomoglo da uđaju u mjerne prilagodbe klimatskim promjenama kako bi se bolje spriječili učinci klimatskih promjena, posebno kako bi se pomoglo u provedbi lokalnih anticipatornih i srednjoročnih i dugoročnih mjera prilagodbe radi nadoknade gubitaka i šteta izazvanih klimatskim promjenama; predlaže da se ulože dodatni napor iako bi se potaknuo njihov prelazak na samodostatnije sustave proizvodnje hrane podupiranjem održive poljoprivrede, uključujući agroekologiju i agrošumarstvo, kao i ribarstvo, kako bi se povećala sigurnost opskrbe hranom, posebno u pogledu malih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, uz davanje prednosti financiranju kako bi se podržao pristup uključivom i kvalitetnom obrazovanju za sve, uključujući strukovno i tehničko

osposobljavanje, a posebno osposobljavanje i obrazovanje mladih i u osjetljivim okružjima; ističe da je pristup kvalitetnom obrazovanju i strukovnom osposobljavanju za mlade u zemljama u razvoju preduvjet za gospodarsku diversifikaciju i osnaživanje, kao i za izgradnju otpornosti.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	13.10.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 11 - : 2 0 : 7
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Catherine Chabaud, Lefteris Christoforou, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Ilan De Basso, Caroline Roose
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	France Jamet, Pierre Karleskind, Ljudmila Novak, Christine Schneider

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

11	+
PPE	Tomas Tobé
RENEW	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind
S&D	Eric Andrieu, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
THE LEFT	Miguel Urbán Crespo
VERTS/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Caroline Roose

2	-
ECR	Beata Kempa
ID	France Jamet

7	0
PPE	Hildegard Bentele, Lefteris Christoforou, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ljudmila Novak, Christine Schneider
S&D	Ilan De Basso

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv

0 : suzdržani